

Školské kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
54. ročník, školský rok 2025/2026
Písomný test pre kategóriu G – ZŠ (5. ročník)

MONOTEMATICKÁ a TEORETICKÁ ČASŤ

4b./Σ4b.

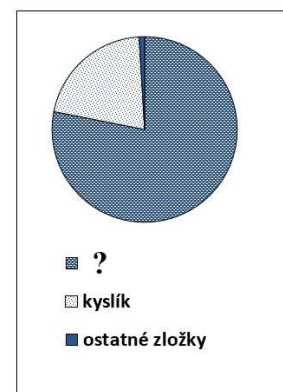
Vyber správny pojem do nasledujúcich viet.

- a) Dážď vzniká, keď vlhký vzduch stúpa do výšky, [**ochladzuje sa**/otepluje sa] a vodná para v ňom sa zráža do kvapôčok. Atmosférický tlak (tlak vzduchu) vtedy [**klesá**/stúpa].
- b) Teplota vzduchu stúpa najmä vďaka tomu, že slnečné lúče [**ohrievajú zemský povrch**/pri prechode cez atmosféru ohrievajú častice vzduchu].
- c) Teplota vzduchu sa meria každý deň v rovnakých časoch, o 7:00 hod., o [**14:00**/12:00/13:00] hod. a o 21:00 hod.

1b./Σ5b.

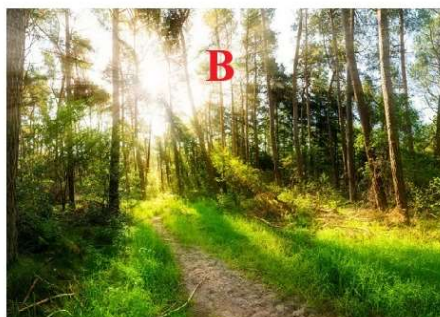
Na obrázku vpravo je znázornené zloženie vzduchu v zemskej atmosfére. Čo má byť uvedené pod grafom namiesto otáznika? Označ správnu odpoveď.

- a) **dusík**
- b) vodná para
- c) ozón
- d) oxid uhličitý

1b./Σ6b.

Na ktorej z nasledujúcich fotografií je zachytený jav, ktorému hovoríme teplotná **INVERZIA**? A B **C**

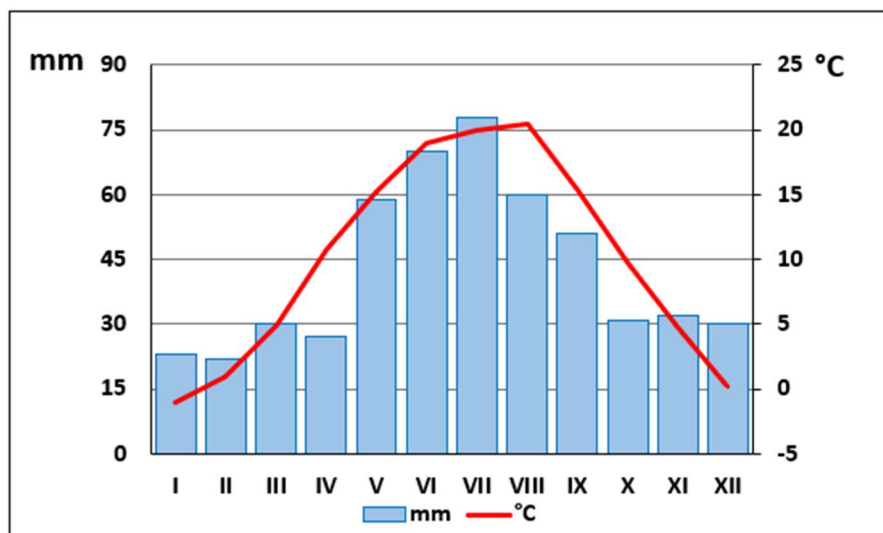
<https://www.ephoto.sk/fotogaleria/fotografie/91802/hmla-v-lese/>

<https://www.zilina.sk/fotogaleria/detail/3305/34117>

<https://myloview.cz/fototapeta-rano-v-lese-c-4938A98>

4b./Σ10b.

Na obrázku je klímadiagram, v ktorom je znázornená priemerná teplota vzduchu a úhrn zrážok v Brne v jednotlivých mesiacoch roka. Pozorne si ho pozri a vyber správnu odpoveď na otázky pod obrázkom.

- a) Ktorý mesiac bol v Brne najteplejší? júl **august** september
- b) Je pravda, že v Brne bol november teplejší ako október? ÁNO **NIE**
- c) V ktorom mesiaci v Brne najviac pršalo? **v júli** v auguste v júni
- d) Akú priemernú teplotu vzduchu malo Brno v januári? 3 °C **-2 °C** 13 °C

<https://en.wikipedia.org/wiki/Brno>

7b./Š17b.

Porovnaj. Vyber správne znamienko < alebo > alebo =.

a) Dĺžka 40. rovnobežky na severnej pologuli.	<	Dĺžka 20. rovnobežky na severnej pologuli.
b) Dĺžka 20. poludníka na východnej pologuli.	=	Dĺžka 60. poludníka na východnej pologuli.
c) Počet dní vo februári 2020.	>	Počet dní vo februári 2025.
d) Dĺžka noci v Košiciach na Silvestra.	>	Dĺžka dňa v Košiciach na Silvestra.
e) Dĺžka noci v Prahe 1. novembra.	<	Dĺžka noci v Prahe 30. novembra.
f) Rozloha pevniny na južnej zemskej pologuli.	<	Rozloha oceánu na južnej zemskej pologuli.
g) Dĺžka rovníka.	>	Dĺžka nultého poludníka.

5b./Š22b.

Vodník Filip bol na dovolenke v **Indickom oceáne**. Jeden dovolenkový deň strávil presne v strede tohto oceánu. Mal so sebou ďalekohľad. Keď sa vynoril, pomocou ďalekohľadu dovidel na okolité svetadiely.

Ktorý **svetadiel** videl, keď sa pozeral priamo ...

a) na sever?	Európu	Áziu	Ameriku
b) na juh?	Austráliu	Antarktídu	Afriku
c) na západ?	Ameriku	Austráliu	Afriku
d) na východ?	Austráliu	Afriku	Áziu

Ktorý ostrov mohol počas dovolenky v Indickom oceáne navštíviť?

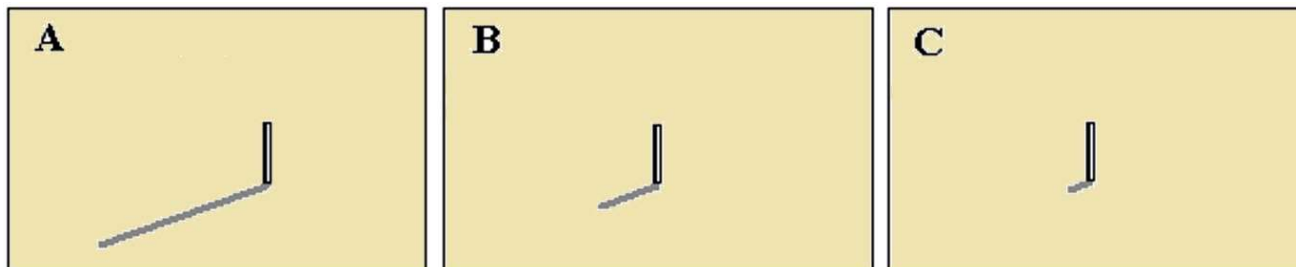
e) Grónsko	Madagaskar	Nový Zéland	Borneo

<https://depositphotos.com/cz/illustrations/kreslen%C3%BD-vodn%C3%ADk.html>

5b./Š27b.

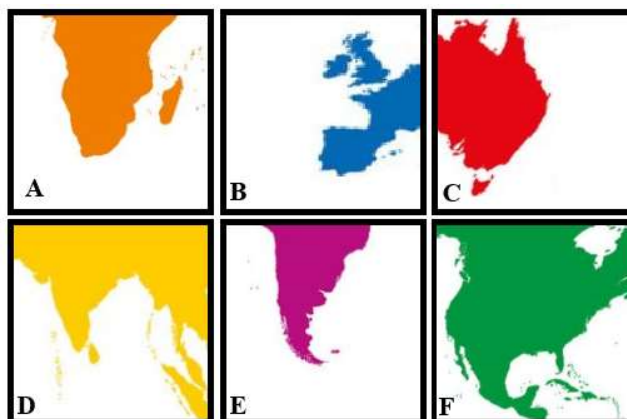
Na nasledujúcich obrázkoch je znázornená tá istá tyč zapichnutá kolmo do zeme na tom istom mieste na pobreží Stredozemného mora. Všetky tri obrázky vznikli počas jedného dňa.

- a) Ktorý z obrázkov vznikol na pravé poludnie? A B **C**
- b) Na ktorú svetovú stranu smeroval tieň tyče na pravé poludnie?
 na juh **na sever** na juhozápad na juhovýchod
- c) Ktorý z obrázkov vznikol na svitaní? **A** B C
- d) Na ktorú svetovú stranu smeroval tieň tyče na svitaní?
 na severozápad na juhovýchod na juhozápad na východ
- e) Kedy počas tohto dňa by sme mali odfoťiť tyč, aby jej tieň smeroval severovýchod?
 taká situácia nenastane okolo 9:00 hod. tesne pred poludním **pri západe slnka**

9b./136b.

Marienka dostala na narodeniny geografické pexeso. Z ktorých kontinentov alebo svetadielov pochádzali nasledujúce kartičky?

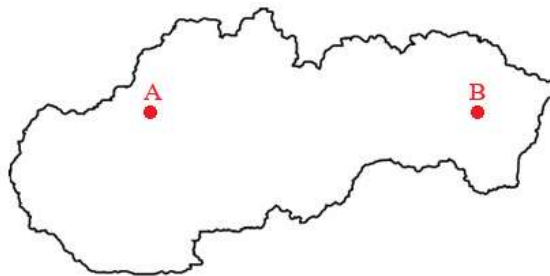

- a) Kartička A – **Afrika**/Južná Amerika/Ázia]
- b) Kartička B – **Európa**/Austrália/Severná Amerika]
- c) Kartička C – **Austrália**/Ázia/Afrika]
- d) Kartička D – **Ázia**/Európa/Austrália]
- e) Kartička E – **Južná Amerika**/Afrika/Ázia]
- f) Kartička F – **Severná Amerika**/Austrália/Ázia]
- g) Na ktorej kartičke môžeme vidieť časť Indického oceánu? **A/B/E/F]**
- h) Je na kartičke C zobrazená aj časť Tichého oceánu? **ÁNO/NIE]**
- i) Na ktorých kartičkách sa nenachádza ani kúsok z Atlantického oceánu? **C a D/A a C/D a E]**

<https://www.lideazeme.cz/clanek/lideazeme-cz-poznavame-akademie-laz/108586/akademie-lide-a-zeme-kontinent-versus-svetadil.html>

6b./142b.

Pozorne si pozri nasledujúci obrys územia Slovenskej republiky. Ktoré tvrdenia o bodoch A a B sú pravdivé a ktoré nepravdivé?

- a) Oba body ležia na rovnakom poludníku. PRAVDA / NEPRAVDA
- b) V mieste B zapadá slnko skôr ako v mieste A. PRAVDA / NEPRAVDA
- c) Oba body sú rovnako vzdialené od rovníka. PRAVDA / NEPRAVDA
- d) ľubovoľné miesto na nultom poludníku leží západnejšie ako bod A. PRAVDA / NEPRAVDA
- e) Keby sme z oboch bodov leteli priamo na sever, doleteli by sme na Severný pól. PRAVDA / NEPRAVDA
- f) Keby sme sa z bodu B vybrali najkratšou trasou k rovníku, cestou by sme prešli cez obratník Raka. PRAVDA / NEPRAVDA

PRAVDA / NEPRAVDA

<https://publicdomainvectors.org/cs/volnych-vektoru/Obrys-Slovenska/60717.html>

4b./146b.

Alenka z Popradu dostala na Vianoce kalendár na rok 2026. Zaznačila si do neho významné dni v roku, o ktorých sa učili v škole na geografii.

- a) Čo si zapísala do kalendára k jednému dňu mesiaca jún?
jarná rovnodennosť letná rovnodennosť letný slnovrat
- b) Akú poznámku si pripojila k tomuto dňu?
Rovnako dlhý deň i noc. Najdlhší deň v roku. Najkratší deň v roku.
- c) Pozrela sa aj na stranu s mesiacom decembrom, aby videla, na ktorý deň pripadnú tohtoročné Vianoce. Zistila, že Štedrý deň (24. 12. 2026) vychádza na štvrtok. Ku ktorému dňu si vo „vianočnom“ týždni dala poznámku zimný slnovrat?
pondelok streda štvrtok
- d) Pri ktorom z nasledujúcich dní sa ocitol v Alenkinom kalendári nápis „Deň má presne 12 hodín.“?
19. marca 23. septembra 22. júna

https://easy.point4me.com/sk/dvoityzdnovy-stolovy-kalendar-sk312sk?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=PER_PLA_KW_SK~Shopping-2024&utm_id=20823879323&gad_source=1&gad_campaignid=20823879323&gclid=CjwKCAiAraXJBhBJEiwAiz7MZVIUNjlkacxQYX-UZPKgzsieCmE59I4ahFNmRfr4xLKbuCbwe5Q1choCCwkQAvD_BwE

4b./150b.

Ktoré z nasledujúcich tvrdení o zemskom telese sú pravdivé?

- a) Smerom do stredu Zeme sa zvyšuje teplota aj tlak. PRAVDA / NEPRAVDA
- b) Oceánska zemská kôra je väčšinou rovnako hrubá ako zemská kôra. PRAVDA / NEPRAVDA
- c) Na obrázku sopky (vpravo) vidíme magmu. PRAVDA / NEPRAVDA
- d) Africká litosférická doska má zo všetkých dosiek najväčšiu rozlohu. PRAVDA / NEPRAVDA

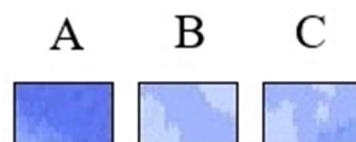
https://www.instagram.com/reel/CMsVjSnp_JI/?utm_source=ig_embed&ig_rid=ce6497c2-a411-4ae7-91e3-03492b92d778 (upravené)

4b./154b.

Jožko si z mapy Tichého oceána vystrihol tri obdĺžniky.

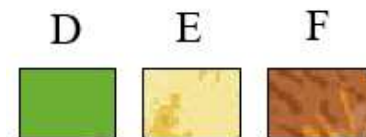
- a) Na ktorom z nich je zachytená časť oceána s najväčšou hĺbkou?

A B C

Potom si Jožko vystihol ďalšie obdĺžniky z mapy Ázie.

b) Ktorý obdĺžnik vystrihol z Thárskej púšte?	D	E	F
c) Ktorý obdĺžnik bol vystrihnutý z Himalájí?	D	E	F
d) Ktorý obdĺžnik pochádzal z Turanskej nížiny?	D	E	F

<http://www.skolavola.wbl.sk/Australia-a-oceania.html> (upravené)

<https://www.magneticke-mapy.sk/magneticka-mapa-azie-geograficka-farebna-d177/>

4b./Σ58b.

Kde na Zemi by si sa musel(a) nachádzať, aby si uvidel(a) výbuch nasledujúcich sopiek?

a) VEZUV	v Taliansku	v Grécku	v USA
b) HEKLA	v Mexiku	na Islande	v Grónsku
c) FUDŽI	v Japonsku	v Rusku	v Indonézii
d) MAUNA LOA	na Novom Zélande	na Aljaške	na Havajských ostrovoch

2b./Σ60b.

Pozri si titulky dvoch článkov, v ktorých sa písalo o zemetraseniach na Slovensku.

Obyvatelia Kolárova pocítili včera o 11:50 hod. slabšie zemetrasenie o sile 3. stupňa Richterovej škály.

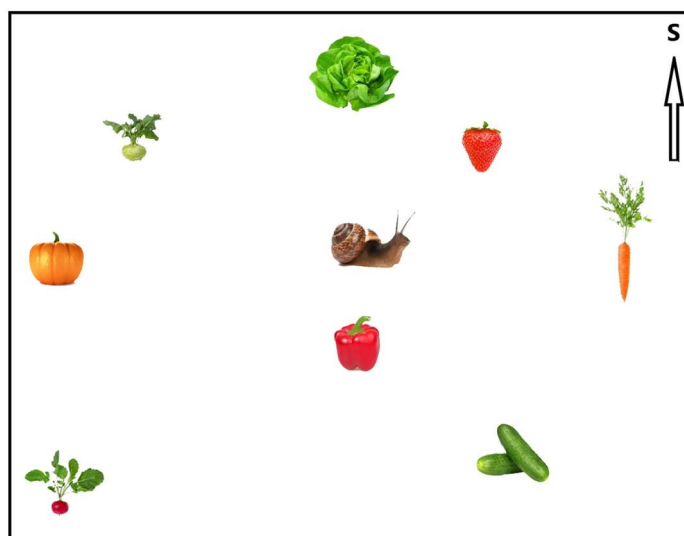
Vranov nad Topľou zasiahlo zemetrasenie o sile 4. stupňa Richterovej škály.

Ako by zneli vety v článku, v ktorom by sme hodnotili obe zemetrasenia?

- a) Zemetrasenie vo Vranove nad Topľou bolo **[desaťkrát]**/dvakrát/štyrikrát silnejšie ako zemetrasenie v Kolárove.
- b) **[Epicentrum]**/Hypocentrum/Magnitúdo zemetrasenia, ktoré zasiahlo okres Vranov na Topľou, sa nachádzalo približne 30 km od okresného mesta, v obci Ďapalovce.

PRAKTICKÁ ČASŤ

7b./Σ67b.

Slimák Maťo býval uprostred zeleninovej záhrady (na obrázku). Každý deň si mohol z viacerých druhov pestovaných plodín vybrať, na čo mal práve chuť. Na ktorú svetovú stranu sa Maťo vybral, keď chcel mať na obed ...

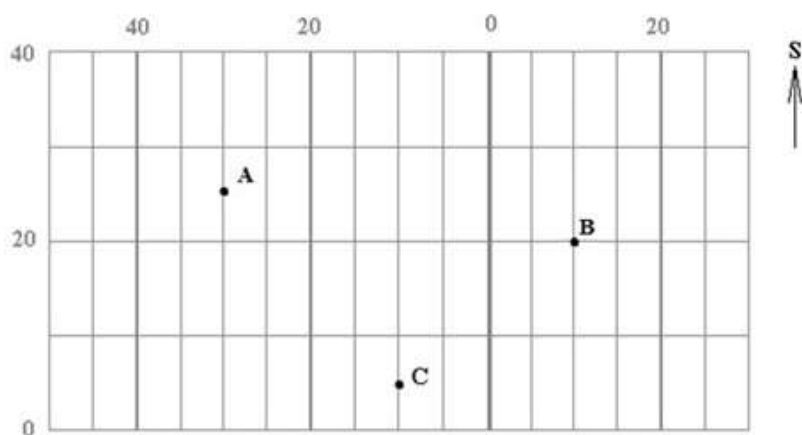
a) šalát?	sever	východ	juh	západ
b) uhorku?	severovýchod	juhovýchod	juhozápad	severozápad
c) mrkvu?	sever	východ	juh	západ
d) tekvicu?	juh	západ	sever	východ

- e) V sobotu sa vydal smerom na juhozápad. Čo v ten deň obedoval? kaleráb papriku šalát tekvicu **red'kovku**
- f) V nedeľu dostal Maťo chuť na jahodu, preto sa vybral na **[SV/JV/JZ/SZ]**.
- g) Keď jahodu ochutnal, zistil, že ešte nie je zrelá. Aby nezostal hladný, vybral sa od jahody smerom na západ. Čo mal v tento deň napokon na obed?
- papriku red'kovku **kaleráb** šalát tekvicu

<https://sita.sk/video-bleskova-rychlost-tohto-slimaka-vas-ohromi/>
<https://www.landigo.cz/nemecky-slovník?q=%C5%99edkvi%C4%8Dka>
<https://www.dobryjezko.sk/produkty/jahody/>
<https://www.distribucia-kobra.sk/?product=salat-hlavkovy>
<https://www.distribucia-kobra.sk/?product=uhorka-volna>
<https://www.kaloricketabulky.sk/potraviny/tekvice-obycaina>
<https://www.dovezieme.sk/eshop/kalerab-kusovy/p-3806020.xhtml>
<https://www.zdraveovocie.sk/paprika-cervena-nl-tr-i/>
<https://www.leros.cz/sk/mrkev-obecna>

9b./Σ76b.

Na obrázku je znázornený výrez z geografickej siete pokrývajúcej zemský povrch. Čísla označujú poradie rovnobežiek a poludníkov.

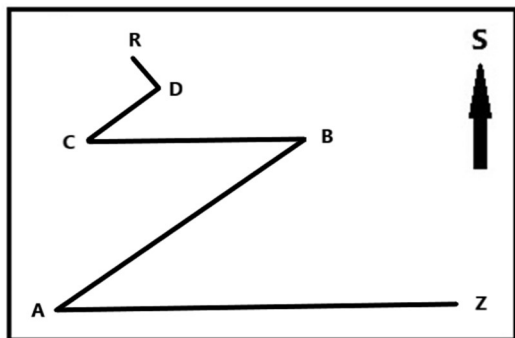

Vyber správnu odpoveď na nasledujúce otázky.

- a) Na západnej pologuli leží / ležia **[body A a C]** / bod B / bod A / body A a B].
- b) Na 10. poludníku leží / ležia **[body B a C]** / bod A / body A a B / body A a C].
- c) Na 5. rovnobežke leží / ležia **[bod C]** / bod B / bod A / body A a B].
- d) Najbližšie k južnému pólu je **[bod C]** / bod A / bod B].
- e) Koľko bodov sa nachádza južne od rovníka? **žiadny bod** jeden bod dva body všetky tri body
- f) Do výrezu **nemôžeme** doplniť: **obratník Kozorožca** obratník Raka žiaden obratník
- g) Najďalej od obratníka Raka leží **[bod C]** / bod A / bod B].
- h) Ktorým smerom by si sa musel(a) vydať z bodu C, aby si prekročil(a) nultý poludník?
na severozápad na západ **na severovýchod** na juhozápad
- i) Keby si sa z bodu C vydal(a) na juhozápad, prekročil(a) by si rovník? **ÁNO** NIE

8b./Σ84b.

Piataci boli v decembri na geografickej vychádzke. Z bodu Z sa presunuli na neďaleký vrch, ktorý mal tvar kužeľa. Na jeho vrchole stála rozhľadňa (bod R). Žiaci si z nej mohli pozrieť celý chodník, po ktorom k rozhľadni vystúpili. Pani učiteľka im zadala niekoľko úloh. Aké sú ich správne riešenia?

a) Priradiť k jednotlivým častiam chodníka smer, ktorým sme sem vystúpili:

z bodu Z do bodu A – [Z / V / J / S]

z bodu A do bodu B – [SV / SZ / JV / JZ]

z bodu D do bodu R – [SZ / SV / JZ / JV]

b) V ktorej časti chodníka sme kráčali po tej istej vrstevnici?

z bodu B do bodu C

z bodu A do bodu B

z bodu D do bodu R

c) V ktorej časti chodníka sme prekročili najviac vrstevníc?

z bodu A do bodu B

z bodu Z do bodu A

z bodu B do bodu D

d) Ktorou časťou chodníka budeme pri zostupovaní z kopca kráčať smerom na ...

juhozápad?

z bodu R do bodu D

z bodu D do bodu C

žiadnou

severovýchod?

žiadnou

z bodu R do bodu D

z bodu B do bodu A

východ?

z bodu A do bodu Z

z bodu B do bodu A

žiadnou

6b./Σ90b.

Na nasledujúcom nákrese (pohľad zhora) je znázornený pôdorys kostola a zvonice.

Aké rozmery majú obe stavby?

a) Dlhšia stena kostola:

24 m

21 m

18 m

20 m

b) Kratšia stena kostola:

36 m

18 m

15 m

12 m

c) Dlhšia stena zvonice:

10 m

12 m

18 m

15 m

d) Kratšia stena zvonice:

6 m

7 m

9 m

10 m

e) Aká je najkratšia vzdialenosť medzi múrmi kostola a zvonice?

8 m

6 m

10 m

20 m

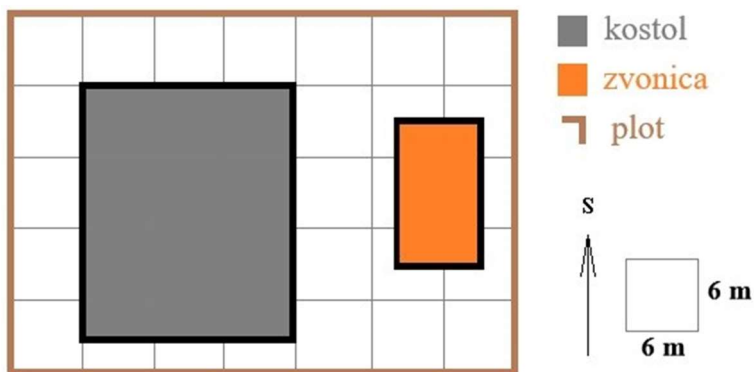
f) V nákrese je zaznačený aj plot, ktorým bol celý areál obohnaný. Akú má dĺžku?

102 m

144 m

200 m

120 m

10b./Σ100b.

PRI RIEŠENÍ TEJTO ÚLOHY POUŽI ATLAS SVETA!

Miškov strýko bol minulý rok na pracovnej ceste v jednej africkej krajine. Priniesol mu odtiaľ malý suvenír – magnetku, na ktorej bol zobrazený obrys územia navštíveného štátu (obrázok vpravo).

Na mape Afriky nájdí štát zobrazený na magnetke a s pomocou atlasu rieš nasledujúce úlohy.

a) Tento štát sa nachádza na [severnej / južnej / severnej aj južnej] pologuli.

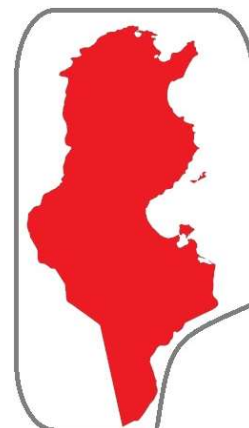
b) Tento štát sa nachádza na [východnej / západnej / východnej aj západnej] pologuli.

c) Územie štátu obmýva more patriace [Atlantickému / Indickému] oceánu.

Z nasledujúcich písmen zostav ...

d) názov najvyššie položeného bodu územia štátu:

CH – A – MB – I

- e) názov najsevernejšie položeného miesta tohto štátu: B – I – E – L – Y M – YS
f) názov ostrova, ktorý patrí tejto krajine: DŽ – E – R – B – A
g) názov zálivu, v ktorom uvedený ostrov leží: M – AL – Á S – YR – T – A
h) názov známeho archeologického náleziska v štáte: K – A – R – TÁ – G – O
i) názov druhého najväčšieho mesta krajiny: S – F – A – X
j) Ako vidno na obrázku, po nejakom čase sa Miškovi z magnetky odlomil pravý dolný roh. Ktorý z nasledujúcich úlomkov to bol?

Poznámka: správne riešenie – **prostredný obrázok**

<https://vemaps.com/tunisia/tn-03> (upravené)

<https://www.statnevlajky.sk/kontinent/afrika>

Autor: Mgr. Gabriela Nováková, PhD.

Recenzent: RNDr. Hilda Kramáreková, PhD.

Preklad: RNDr. Ferenc Zírig

Slovenská komisia Geografickej olympiády

Vydal: aSc Applied Software Consultants, s.r.o. (EduPage), Bratislava 2026